

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ ТВОРЧОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДИ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ: АНІМАЦІЙНИЙ ПІДХІД

У статті розглянуто специфіку розвитку соціальної творчості студентської молоді із застосуванням анімаційного підходу до реалізації соціально-педагогічної діяльності у сфері дозвілля. Акцентується на можливості створення соціальних взаємин нової якості у соціально-виховному просторі вищого навчального закладу, що дає змогу вирішувати соціальні проблеми власними зусиллями. Охарактеризовано сферу дозвілля в контексті концепції соціальної педагогіки дозвілля. Розглянуто анімаційний підхід як механізм мотивування соціальної суб'єктності студентської молоді, просоціальний каталізатор позитивних дій у соціальному просторі, зокрема у сфері дозвілля.

Ключові слова: сфера дозвілля, анімаційний підхід, соціальна творчість, соціально-педагогічна діяльність, студентська молодь.

Стрімкі та динамічні умови сьогодення вимагають від молоді людини творчого ставлення до життя, уміння виявляти нестандартні підходи до подолання суперечливих явищ, використовувати найпродуктивніші види людської діяльності для вдосконалення соціального буття. Не дарма нині актуальний вислів: «Якщо ти вбиваєш час — час вбиває тебе». Безумовно, не кількість, а якість повнення часу людини вимірює зміст життєдіяльності. Особливо це стосується вільного часу, яким людина розпоряджається на власний розсуд, залежно від рівня прагнень, зокрема соціальних. Отже, час вимірює якість буття, незайнятість у сфері вільного часу може призводити до марнування власних можливостей, адиктивної та девіантної поведінки. Сучасна студентська молодь, як майбутній авангард соціального розвитку в усіх сферах суспільної життєдіяльності, під час навчання має набути досвід просоціальної поведінки з метою вдосконалення соціуму та мати можливість ефективної самореалізації в ньому. Для вирішення цього завдання необхідно застосовувати найефективніші механізми гуманітарного знання (зокрема соціально-педагогічного) і практики, серед якої соціально-педагогічна діяльність (далі СПД), зокрема у сфері дозвілля, та її анімаційне спрямування.

Специфіку анімаційного підходу як засіб активізації просоціальних дій у соціально-культурному просторі досліджували зарубіжні та вітчизняні вчені: А. Гурдон, П. Бенар, Л. Волик, Ж. Дюмазедьє, Р. Лабури, Т. Лесіна, Е. Мамбеков, С. Сімоно, Л. Тарасов, І. Шулга, М. Ярошенко. Творчість та соціальна творчість у контексті різних наукових галузей стала предметом розгляду М. Абовського, Г. Альтшюлера, О. Белінської, М. Белобородова, С. Дербичевої, В. Докучаєвої, Т. Козиревої, С. Кумірової, Т. Лазутіної, А. Манніуліна, Н. Мельникової, М. Мягкова, Ю. Чижової, О. Шумліна. Особливості станов-

лення студентської молоді як суб'єкта соціального розвитку вивчали Є. Зеленов, В. Курило, В. Штифурак, С. Савченко та інші.

Однак можливість розвитку соціальної творчості сучасної студентської молоді у сфері дозвілля із застосуванням анімаційного підходу не здобула висвітлення. Отже, метою публікації є розгляд специфіки соціальної творчості, формування мотивованої соціальної суб'єктності студентської молоді, зокрема, через застосування анімації як просоціального каталізатора й регулятора соціалізації цієї групи молоді у процесі соціально-педагогічної діяльності у сфері дозвілля.

Вихідним положенням публікації є наукова ідея автора про те, що реалізація СПД у сфері дозвілля з метою непримусового набуття соціальності соціальними суб'єктами на основі культурологічного базису розвитку системи соціального виховання та концепції соціальної педагогіки дозвілля розширює межі соціально-педагогічного знання й практики завдяки специфіці сфери застосування; провідним науковим підходом для здійснення СПД у сфері дозвілля є анімаційний, котрий стає соціально-позитивним каталізатором регулювання процесу набуття соціальності соціальними суб'єктами в процесі соціалізації; студентство як специфічний соціальний суб'єкт, основними видами діяльності якого є навчання з метою здобуття професії й позанавчальна активність з метою індивідуальної і соціальної самореалізації, у процесі СПД набуває такого рівня суб'єктності, який дає змогу оцінити ступінь її готовності до соціальної творчості у різних соціальних сферах, зокрема й дозвіллевій.

Для детального аналізу необхідно з'ясувати сутність соціальної творчості як рушійної сили просоціальної діяльності соціальних суб'єктів, зокрема студентської молоді. Власне творчість (англ. — *creativity*) — категорія філософії, педагогіки, психології та культурології, яка виражає важливий смисл людської діяльності, що полягає в примноженні багатоманітності людського світу в процесі культурної міграції. Це вища форма креативності, що є універсальною й притаманна всім рівням ієрархії буття. Творчість людини обумовлена природнім відбором життєздатного нового — шляхом перебору великої кількості проміжних варіантів. Людська творчість — інтегральна сукупність фантазії, передбачення та інтуїції [13, с. 1019].

Щодо соціальної творчості, то О. Шумлін підкреслює, що «історія суспільного життя — це послідовність творчих актів творення нових форм суспільного життя. Саме в творчості розкривається сутність людини як перетворювача світу, творця нових стосунків та самого себе» [16, с. 4-5]. Дослідниця Н. Мельникова в контексті аналізу нового як фактору суспільного життя підкреслює, що «найважливішою рисою нового є його безпосередній зв'язок з розвитком» [11, с. 7]. Отже, у процесі соціальної творчості відбувається соціаль-

ний розвиток соціальних суб'єктів. «Творчість — це завжди діалектична єдність репродуктивної і продуктивної діяльності, де провідну роль відіграє остання» [11, с. 17], тобто продуктивна просоціальна діяльність сприяє інтенсифікації соціального розвитку. Н. Мельникова зазначає, що «соціальна творчість спрямована на задоволення не особистих, а суспільних потреб та інтересів. Соціальна творчість є специфічною формою розв'язання суспільних суперечностей. Тільки той вид творчості, що породжує нове, яке має суспільне значення, можна вважати дійсно соціальною творчістю» [11, с. 17-18].

На нашу думку, багато в цьому розвитку залежить від того, які люди його здійснюють. Важливі якісні характеристики цих людей, які підтверджують, чи здатні вони не руйнувати, а створювати й удосконалювати. Тобто, певний рівень готовності до соціальної творчості може бути критерієм соціального розвитку соціального суб'єкта, зокрема студентства. За Н. Мельниковою, «сенса соціально-нового в його власне людському вимірі..., все, що створюється в суспільному житті, має зважати на його позитивне сприйняття людини як цінності, воно має не руйнувати умови соціального буття, а вдосконалювати й будувати соціально нове, позитивне для людей та різних соціальних груп, а загалом для соціуму» [11, с. 19].

Дослідники соціальної творчості, зокрема С. Дербичева, зважають на те, що творчий імпульс притаманний людині протягом всього існування, будь-який творчий імпульс потребує виходу й реалізації, реалізація можлива тільки в соціумі, опосередковано через соціально-культурне середовище; сутність людини полягає у здатності до активно-творчого перетворення соціального світу, здатність до творчості — специфічний додатковий (до біологічного) людський ресурс. Смісл людського життя — у творчій діяльності, у творенні як способі індивідуальної самореалізації, що спрямоване на благо всього людства. Немає неталановитих людей, є люди з нерозкритими талантами та схильністю до них [4].

Таким чином, творчість за поширенням у соціумі розуміється у вузькому сенсі як людська діяльність, що породжує щось якісно нове, те, чого ніколи раніше не існувало й має суспільно-історичну цінність, чи у широкому сенсі — будь-яка практична або теоретична діяльність людини, в якій виникають нові (хоча б для суб'єкта діяльності) результати (знання, рішення, способи дії, матеріальні речі). У будь-якому випадку, творчість — це соціально обумовлена цілеспрямована діяльність, в якій найповніше представлені продуктивні компоненти, що властиві людській активності; ця діяльність спрямована на створення якісно нових, морально виправданих та естетично досконалих культурних цінностей. Творчість — процес, завдяки якому відбувається сходження людини до вищих шаблів духовності, моральності та свободи, розвиток особистості і культу-

ри. Рушійними силами соціальної творчості є активність суб'єкта, що долає встановлені межі діяльності, та евристичне стимулювання творчого процесу. З цього твердження вирізняються два положення, які безпосередньо стосуються розвитку соціальної творчості, зокрема із застосуванням анімаційного підходу: по-перше, сходження до духовності та свободи, по-друге, — пріоритет соціальної активності суб'єкта та мотивування до творчості.

Тісно пов'язані з філософськими основами соціальної творчості педагогічні надбання у цьому напрямі, узагальнюючи які, окреслюється широкий філософсько-педагогічний погляд, котрий стане основою розуміння соціально-педагогічного значення соціальної творчості. Отже, пошук наукових основ розвитку соціально-творчого спрямування соціальних суб'єктів привів учених (О. Белінська, М. Белобородов, Т. Козирева, С. Кумірова, Т. Лазутіна, А. Манніулін, М. Мягков, Ю. Чижова) до таких висновків.

1. Соціальна творчість — вищий ступінь активності суспільства, що спрямована на засвоєння та перетворення форм суспільного буття та суспільної свідомості, що здійснюється як процес взаємодії соціального суб'єкта і соціального об'єкта. Здатність суспільства як складної системи творити себе виникає завдяки активності елементів системи (конкретних індивідів або груп), що приводить до випадкових малих флуктуацій в системі — «квантів творчості», що є причиною утворення нового в системі [10].

2. Соціальна творчість є вищою формою прояву суб'єктності, в якому особистісне самоуправління є способом актуалізації творчих здібностей особистості та їх капіталізації, тобто практичного використання та діяльності з метою отримання результату у вигляді створення і збільшення людського багатства. Соціальна творчість є ефективним засобом самокеруванням особистості, вища форма прояву її суб'єктних характеристик, спосіб соціалізації особистості та формування її цілісності [12].

3. Основою соціальної творчості є духовність, але тільки тоді, коли вона актуалізована у творчій діяльності, яка є універсальним способом здійснення соціальної творчості особистості. У структурі людського ества саме духовність історично визначає антропологічну цілісність та сутність людини, детермінує вищі прояви її соціальності, а саме добropорядність, відповідальність, свободу та солідарність [9].

4. Самореалізація особистості в соціальній творчості може бути успішною коли: її є з чого обирати, забезпечено простір для здійснення самостійного вибору форм та видів діяльності; основні види соціокультурного досвіду, що необхідні для позитивної соціалізації: прийняття власних рішень в ситуації морального вибору; успішна самореалізація у різних сферах соціальної творчості; реалізація соціально-моральної позиції в колективній діяльності (активний

учасник, генератор ідей, майстер, знавець та інше); використання отриманих знань, умінь і навичок у соціальній творчості; співробітництво з однолітками та педагогами; спілкування та рольова взаємодія; самооцінка та самоорганізація власної діяльності [2].

5. Розвиток соціальної творчості — процес переходу від одного рівня сформованості готовності учнів до здійснення соціальної творчості до іншого, вищого. Готовність до здійснення соціальної творчості розглядається як якість особистості, що охоплює п'ять компонентів: мотиваційний, змістовий, операційний, рефлексивний, емоційно-вольовий [8].

6. Соціальна творчість — вищий ступінь утворювальної активності суб'єктів, що визначається такими критеріями: вона є одним із видів інноваційної діяльності, яка характеризує спрямованість суб'єкта на перетворення соціальних зв'язків та стосунків, способів діяльності та власне індивіда. Когнітивна, прогностична, соціально-перетворювальна функції соціальної творчості постають в активному та креативному підході до усвідомлення та виробництва соціальними суб'єктами реальності та власної суб'єктності [15].

7. Соціальна творчість — соціально-педагогічне явище, яке існує як у стихійному — неорганізованому вигляді, так і в організованих формах. Зокрема є складовою соціального виховання. Соціальна творчість студентства в позааудиторній роботі виявляється у специфічному способі життєдіяльності виховної організації (ВНЗ чи підрозділу), у діяльності з перетворення навколишнього соціального середовища, у процесі якого відбувається інтеріоризація та екстеріоризація студентами ціннісних орієнтацій та відповідних соціальних установок. Соціально-педагогічними функціями соціальної творчості у позааудиторній діяльності студентів є: аксіологічна (творче ставлення до навколишньої соціальної дійсності, креативність, ефективна організація діяльності, самореалізація в соціальній групі та організації, цінність «Іншого» як рівноправного партнера); орієнтаційна (уточнення уявлень про себе як про суб'єкт перетворення дійсності, про себе як про учасника актуалізуючої взаємодії, про власний рівень розвитку організаторських здібностей, про наявний власний лідерський потенціал); операційна (засвоєння та інтеріоризація соціальних установок на суб'єктну позицію, відповідальну та довільну поведінку, на взаємовигідне співробітництво, на реалізацію власного лідерського потенціалу, засвоєння та інтеріоризація вмінь організації спільної діяльності) [7].

8. Сутність соціальної творчості молоді у сфері дозвілля розуміється як активне ставлення молодих людей до світу, їхня здатність здійснювати суспільно значущі перетворення матеріального й духовного середовища на основі засвоєння суспільно-історичного досвіду людства з урахуванням вікових і особистісних прагнень до креа-

тива та інновацій; виявляється в соціально-творчій діяльності, що характеризується в сфері дозвілля свободою її вибору, позитивною суспільною спрямованістю, духовно мотивованою особистісною ініціативою, інтересом та достатньо високою якістю інноваційних, самостійних організаційних дій, спрямованих на проектування та реалізацію ініціативи в формі соціально значущих акцій, об'єднань, організацій, рухів. Соціальна творчість особистості характеризується стійкими соціальними інтересами та потребами, особистісною ініціативою, переважанням альтруїстичної мотивації, готовністю нести відповідальність за соціально значимі акції, що ініціюються, домінуючою схильністю до соціальних інновацій, високим рівнем проєктних, організаційних та комунікативних знань та вмінь, індивідуальним стилем організаційної роботи [1].

Для соціальної педагогіки типовим є твердження, що творчість — показник продуктивної діяльності людини. При цьому творчість розглядається як один із видів людської діяльності, спрямованої на вирішення суперечності (розв'язання творчого завдання) і для якої необхідні об'єктивні (соціальні, матеріальні) і суб'єктивні особистісні умови (знання, уміння, творчі здібності), а результат має новизну й оригінальність, особисту та соціальну значущість, а також прогресивність. У цьому зв'язку, життєтворчість — духовно-практична діяльність особистості, що спрямована на проектування, планування, програмування та творче здійснення нею свого індивідуального життя, особистість у цьому процесі виступає як розвинена індивідуальність, суб'єкт свого індивідуального життя, а об'єктом творчих діянь особистості виступає її власне життя [3, с. 57]. Додамо, що не тільки власна індивідуальна життєдіяльність цікавить соціально-творчу особистість, але й соціальна, оскільки на високому щаблі розвитку справді індивідуалізована особистість має відповідати за те, що відбувається також у суспільному бутті. Саме в аспекті гармонійного поєднання індивідуального й соціального полягає соціально-педагогічний аспект розвитку соціальної творчості особистості.

Близькою до нашого розуміння є позиція С. Єрмакова, який визначає соціальну творчість як «діяльність, результатом якої є нові соціальні ситуації, нові форми взаємодії між людьми» [6, с. 24]. Автор розрізняє рівні соціальної творчості: спонтанний (ситуація вмирає разом з дією та не має продовження); продуктивний (ситуація створюється саме заради продовження, завдяки чому вирішується проблема, яка раніше не вирішувалася); рефлексивний (разом із ситуацією з'являється спосіб, який дає змогу створити ситуацію знову в разі необхідності); символічний (образ ситуації та образ нового засобу перетворюється на форму культурного образу, віддзеркалює можливість кожного взяти власну участь у дії) [6].

Зазначені наукові підходи є підґрунтям, яке уможливорює аналіз соціальної творчості студентської молоді. Відповідно до цього,

творити може тільки вільна, не пригнічена людина, яка прагне визволення та розкриття, що матиме позитивний соціальний вплив. Творчість залежить від ступеня свободи й самостійності особистості у прийнятті рішень. За таких обставин має відбуватися неперимусове мотивування до соціальної суб'єктності. Отже, потрібен каталізатор суспільної дії, який сприятиме активізації творчого імпульсу. До соціально-творчої самореалізації молода людина має бути підготовленою, тобто засвоїти певний рівень соціальних цінностей, набути певного досвіду соціального, бути позитивно соціально спрямованою, розуміти, як забезпечити втілення суспільно корисної ідеї. Отже, соціальна творчість є певною культурою активної соціальної взаємодії, що утворюється між людьми у формі складного соціального відношення, у процесі якого людина здобуває та реалізує власні суб'єктні якості (здібності), припиняє бути об'єктом системи соціального впливу та маніпуляції. Здатність до соціальної творчості стає необхідністю саме в ситуаціях, коли вже відомі взірці не спрацьовують. Саме нові форми взаємодії продукуються в процесі СПД. Вочевидь, каталізатором процесу розвитку соціальної творчості студентської молоді є анімаційний підхід до соціально-педагогічної діяльності у сфері дозвілля. Пояснимо власну позицію.

Сфера дозвілля — складова соціального простору, в якій мають створюватися умови для задоволення широкого кола дозвіллевих потреб, реалізація котрих сприятиме вільному виявленню прагнень до просоціальної діяльності особистості й груп. Дозвіллезе середовище — це простір для реалізації соціального виховання через надання соціальним суб'єктам розмаїття можливостей неперимусової соціальної самореалізації. У ній функціонують певні структури та заклади, які через ефективне керування активізуються для підвищення соціально-виховного потенціалу. У сфері дозвілля має бути інтегруючий компонент, завдяки якому уможливується об'єднання зусиль, він і стає системоутворювальним фактором для реалізації соціально-педагогічної діяльності в межах відкритої системи в дозвіллевому просторі. Активність для здійснення соціально-педагогічної діяльності надається переважно соціальним суб'єктам (людина, група, соціум), щоб система поступово ставала самокерованою. У сфері дозвілля має працювати фахівець, котрий регулюватиме та координуватиме означену діяльність, сприятиме активізації та одухотворенню соціальних суб'єктів. У межах конкретної сфери дозвілля (мікросоціум, громада, регіон тощо) має бути наявний певний центр активізації та самоорганізації дозвіллевої активності.

Обґрунтування анімаційного, як одного з новітніх підходів до реалізації соціально-педагогічної діяльності в контексті соціальної педагогіки дозвілля, передбачає врахування: аналізу соціально-культурних передумов актуалізації активної духовно-соціально спрямованої

діяльності як провідної в реалізації механізму соціального виховання у сфері дозвілля; наукових уявлень про сутність соціально-педагогічної діяльності як механізму реалізації завдань соціальної педагогіки, зокрема у сфері дозвілля; трактування поняття «анімація» не тільки через розшифрування власне дефініції, а через розгляд сутнісних специфічних основ анімації як соціально-культурного та соціально-виховного явища; урахування можливостей анімації в системі соціального виховання соціальних суб'єктів та соціально-педагогічних підсистемах структурних елементів сфери дозвілля.

Анімаційний підхід ґрунтується на позиції про те, що анімація — просоціальний каталізатор соціальної творчості, під час запровадження якого шляхом прогресивного розвитку вдосконалюється соціальність, анімація — мотивація в дії, створення умов для визволення сутнісних потреб особистості, яка вдосконалює соціум. Суб'єктність виражає ставлення людини до себе як діяча та проявляється у вчинках, є характеристикою соціально зрілої особистості. Соціальний суб'єкт вибудовує ціннісне ставлення до найважливіших сторін суспільного життя, що передбачає активну, самодетерміновану поведінку людини у різних соціальних системах, яка виявляється у усвідомленому виборі певного типу соціальної поведінки з урахуванням вимог ситуації, норм та цінностей. Ключовою умовою для характеристики соціальної суб'єктності є вільний умотивований, соціально-позитивний вибір.

Творче ставлення до соціального буття в усіх його проявах можливе, на нашу думку, на високому рівні соціальності, тобто глибоко пов'язане з процесом соціального виховання. Творення — це акт доброї волі, соціальне творення — акт доброї волі у напрямі соціального вдосконалення. Справді, соціальна сутність людини — у творчості, а механізм одухотворення людини — анімація. Отже, соціальна творчість засобами анімації постає у мотивованій діяльності, яка сама по собі є творчою і може привести до встановлення соціальних стосунків нової якості.

Анімаційний підхід до соціально-педагогічної діяльності має витоки з гуманістичних ідей різних часів (І. Кант, Е. Роттердамський, Е. Фромм), зростав на роботах класиків педагогіки (Й. Песталоцці, В. Сухомлинський, С. Шацький), ґрунтується на ідеях соціальних педагогів (В. Бочарова, М. Гурьянова, А. Рижанова), утверджується в сучасних дослідженнях анімації (Л. Тарасов, І. Шульга). З розвитком цього підходу анімація, яка має витоки зі сфери дозвілля, претендує на методологічний підхід до організації процесу соціального виховання, який є засобом активізації громадської активності, гармонізації інформаційного соціуму через розвиток соціальності соціальних суб'єктів. Таким чином, виникає необхідність повернення анімації до власних дозвіллевих джерел, але вже з тими харак-

теристиками, які дають змогу визначати її специфіку як підходу до здійснення соціально-педагогічної діяльності. Отже, сфера дозвілля в цьому випадку є простором для реалізації соціально-позитивних можливостей соціальних суб'єктів, а анімація — просоціальним каталізатором.

Досліджуючи проблему розвитку соціальної творчості студентської молоді шляхом реалізації анімаційного підходу у сфері дозвілля, можна підсумувати, що він полягає в активізації соціальної суб'єктності, розумінні особистістю своєї значущості у соціумі, мотивуванні потреби у просоціальній діяльності, є каталізатором соціальної активності, громадянської відповідальності; дає змогу розвивати соціальність, сприяти активному включенню людини у соціум, педагогізувати середовище через пошук та реалізацію нових творчих ідей та ефективної соціальної взаємодії, виявляти прихований соціально-творчий потенціал різних соціальних суб'єктів, зокрема студентської молоді. Перспективою подальших досліджень є розроблення критеріїв оцінювання рівня готовності студентської молоді до соціальної творчості та створення теоретичного підґрунтя до реалізації анімаційного підходу з метою вдосконалення соціально-виховного середовища вищого навчального закладу.

Література

1. Белинская О. Н. Развитие социального творчества студенческой молодежи в сфере досуга на основе проектных технологий : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / О. Н. Белинская. — Тамбов, 2009. — 201 с.
2. Белобородов Н. В. Социальное творчество учащихся как фактор успешной самореализации личности : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Н. В. Белобородов. — Москва, 2004 — 156 с.
3. Вайнола Р. Х. Технології соціально-педагогічної роботи : курс лекцій / Р. Х. Вайнола. — К., КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2008. — 152 с.
4. Дербичева, С. А. Природа социального творчества и его нормативная регуляция : автореф. дисс. ... д-р филол. наук : 09.00.11 / С. А. Дербичева. — М., 2000. — 56 с.
5. Докучаева В. В. Соціально-педагогічне проектування як різновид соціальної творчості / В. В. Докучаєва // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. — 2011. — № 4 (215). — С. 5-13.
6. Ермаков С. Социальное творчество: к определению понятия / С. Ермаков // 60 параллель. — 2011. — № 2 (41). — С. 24-27. http://www.intelros.ru/pdf/60_parallel/41/05.pdf
7. Козырева Т. В. Педагогические условия организации социального творчества студентов вуза во внеаудиторной деятельности : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Т. В. Козырева. — Кострома, 2006 — 241 с.
8. Кумирова С. С. Педагогические условия развития социального творчества учащихся сельской школы : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / С. С. Кумирова. — Иваново, 2010. — 278 с.
9. Лазутина Т. В. Духовная основа социального творчества личности : дисс. ... канд. филос. наук : 09.00.11 / Т. В. Лазутина. — Красноярск, 2010. — 190 с.

10. Манниуллин А. Н. Социальное творчество и роль субъект-объектной интерференции в развитии общества: дисс.... канд. филос. наук: 09.00.11 / А. Н. Манниуллин. — Казань, 2003-153 с.
11. Мельникова Н. І. Нове як фактор суспільного життя / Н. І. Мельникова. — К. : Політвидав України, 1985. — 128 с.
12. Мягков Н. Н. Человеческое богатство в контексте социального творчества: дисс.... канд. филос. наук: 09.00.11 / Н. Н. Мягков. — Челябинск, 2006. — 201 с.
13. Новейший философский словарь: 3-е изд., исправл. — Мн. : Книжный Дом, 2003. — 1280 с.
14. Тарасов Л. В. Социокультурная анимация в XXI веке: концепция развития социально-поддерживающих гражданских инициатив в России: монография / Л. В. Тарасов. — М. : Русаки, 2012. — 223 с.
15. Чиждова Ю. А. Социальное творчество как фактор политической трансформации российского общества: дисс.... канд. полит. наук: 23.00.02 / Ю. А. Чиждова. — Орел, 2001. — 154 с.
16. Шумилин А. Т. Проблемы теории творчества: монография / А. Т. Шумилин. — М. : Высшая школа, 1989. — 143 с.

В статье рассматривается специфика развития социального творчества студенческой молодежи с использованием анимационного подхода к реализации социально-педагогической деятельности в сфере досуга. Акцентируется на возможности создания социальных взаимоотношений нового качества в социально-воспитательном пространстве высшего учебного заведения, что позволяет решать социальные проблемы собственными силами. Характеризуется сфера досуга в контексте концепции социальной педагогики досуга. Рассматривается анимационный подход как механизм мотивирования социальной субъектности студенческой молодежи, просоциальный катализатор позитивных действий в социальном пространстве, в частности в сфере досуга.

Ключевые слова: сфера досуга, анимационный подход, социальное творчество, социально-педагогическая деятельность, студенческая молодежь.

N. O. Maksymovska

The Development of Student Youth's Social Creativity in the Sphere of Leisure: Animation Approach

The Kharkiv State Academy of Culture (4 Bursackii Uzviz, Kharkiv, Ukraine)

The article gives a review of development specifics of student youth's social creativity while using animation approach for implementation of social-pedagogical activity in leisure sphere. Accents are made on a possibility of creating new quality social relations within the social-educational space of a higher education institution, which allows solving social problems with personal effort. Particularly, the term «social creativity» as a definition of modern philosophical and pedagogical knowledge, is examined. The leisure sphere is characterized in the context of leisure social pedagogy concept. The animation approach is being reviewed as a student youth's social subjectness motivation mechanism, a prosocial catalyst of positive actions in social space, leisure sphere in particular.

An essential feature of student youth's social activity is a possibility of creating an atmosphere of creativity during realization of animation approach, in which studenthood is meant to produce, discuss, motivationally choose the best action variant and use it practically while utilizing all available socially positive means. The

leading ways of leisure activity in this case are socially-active, creative, artistic and others.

Keywords: leisure sphere; animation approach; social creativity; social-pedagogical activity; student youth.

References

1. Belinskaia, O. N. (2009). *Razvitiie sotsialnogo tvorchestva studencheskoi molodezhi v sfere dosuga na osnove proektnykh tekhnologii* [Development of Social Creativity of Student Youth in a Leisure Sphere on the Basis of Project Technologies] (Doctoral dissertation, Tambov).
2. Beloborodov, N. V. (2004). *Sotsialnoie tvorchestvo uchashchikhsia kak faktor uspekhnoi samorealizatsii lichnosti* [Social Creativity of Students as a Factor of Successful Self-Realization Their Personality] (Doctoral dissertation, Moscow).
3. Vainola, R. H. (2008). *Tekhnologii sotsialno-pedahohichnoi roboty* [Technologies of Social and Pedagogical Work]. Kyiv: KMPU imeni B. D. Hrinchenka.
4. Derbicheva, S. A. (2000). *Priroda sotsialnogo tvorchestva i yego normativnaia regulatsiia* [Essence of Social Creativity and Its Normative Regulation] (Dissertation Abstract, Moscow).
5. Dokuchaieva, V. V. (2011). Sotsialno-pedahohichne proektuvannia yak riznovyd sotsialnoi tvorchosti [Social and Pedagogical Projecting as a Kind of Social Creativity]. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka*, 4 (215), 5-13.
6. Ermakov, S. (2011). Sotsialnoie tvorchestvo: k opredeleniiu poniatia [Social Creativity: To Concept Definition]. *60 paralel*, 2 (41), 24-27. Retrieved from http://www.intelros.ru/pdf/60_paralel/41/05.pdf
7. Kozyreva, T. V. (2006). *Pedagogicheskie uslovia organizatsii sotsialnogo tvorchestva studentov vuzov vo vneauditornoi deiatel'nosti* [Pedagogical Conditions of Organization of Social Creativity of Students at Institute of Higher Education in Extracurricular Activity]. (Doctoral dissertation, Kostroma).
8. Kumirova, S. S. (2010). *Pedagogicheskie uslovia razvitiia sotsialnogo tvorchestva uchashchikhsia selskoi shkoly* [Pedagogical Conditions of Social Creativity Development of Pupils at Village School] (Doctoral dissertation, Ivanovo).
9. Lazutina, T. V. (2010). *Dukhovnaia osnova sotsialnogo tvorchestva lichnosti* [Spiritual Base of Social Creativity of Personality] (Doctoral dissertation, Krasnoiar'sk).
10. Manniulin, A. N. (2003). *Sotsialnoie tvorchestvo i rol subekt-obektnoi interferentsii v razvitiu obshchestva* [Social Creativity and Role of Subject-Object Interference in Progress of Society] (Doctoral dissertation, Kazan).
11. Melnykova, N. I. (1985). *Nove yak faktor suspilnoho zhyt'ia* [New as a Factor of Social Life]. Kyiv: Polityvydav Ukrainy.
12. Magkov, N. N. (2006). *Chelovecheskie bogatstvo v kontekste soysialnogo tvorchestva* [Wealth of Mankind in the Context of Social Creativity] (Doctoral dissertation, Cheliabinsk).
13. *Noveishii filosofskii slovar* [The Newest Philosophic Dictionary] (3rd ed.). (2003). Minsk: Knizhnyi Dom.
14. Tarasov, L. V. (2012). *Sotciokulturnaia animatsiia v XXI veke: kontsepciia razvitiia sotsialno-podderzhyvaiushchikh grazhdanskikh initsiativ v Rosii* [Social-Cultural Animation in XXI century: Conception of Development of Social-Supporting of Civil Initiatives]. Moscow: Rusaki.

15. Chizhova, Yu. A. (2001). *Sotsialnoie tvorchestvo kak faktor politicheskoi transformatsii rosiiskogo obshchestva* [Social Creativity as a Factor of Political Transformation of Russian Society] (Doctoral dissertation, Orel).
16. Shumilin, A. T. (1989). *Problemy teorii tvorchestva* [Theory of Creativity Challenges]. Moscow: Vysshaia shkola.